

LUCIA VALENTINA STANCIU

SIMFONIA LUMII

MARCEL GUGUIANU - OPERE DIN LUMEA ÎNTREAGA

Prefață

ÎNCADRAREA LUI GUGUIANU ÎN SIMFONIA LUMII...

Marcel Guguianu s-a născut în Bârlad pe 28 iunie 1922, fiind al nouă-lea dintre cei 11 frați al lui Ioan și a Anetei Guguianu.

Născut în patria lui Vlahuță, onorează drumul străbătut de talentele Moldovei (Dimitrie Cantemir, Alexandru Ioan Cuza, Emil Racoviță, Nicolae Tonitza, Vasile Pârvan) și deschide drumul celor ce vor urma. Onorează învățământul școlii primare din Bârlad și o parte a celor secundare pe care le termină în Galați. În anul 1932-1933 intră la Școala de Arte și Meserii să deprindă sculptura.

Frecventează cursurile "Școlii de Belle Arte" din București (1941 - 1945), devenind audient, fiind repede remarcat de profesorul său, sculptorul Corneliu Medrea. A ocupat funcția de profesor de desen și caligrafie la școlile din Bârlad: Liceul "Gh. Roșca Codreanu", "Liceul Comercial de băieți" și "Liceul Industrial de băieți"... Din anul 1948 participă cu lucrări de sculptură la expoziții anuale și bienale din Budapesta, Odense, Roma, San Ma-

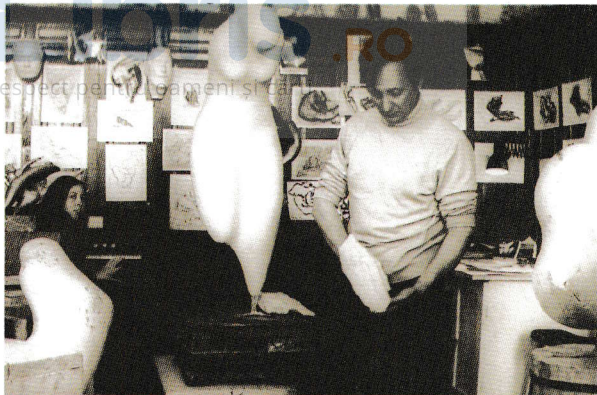

rino, Napoli, Aradjelovač, Belgrad, Montpellier, Paris, Sao Paolo, New York, Ankara, Mali, Washington, Sevilla, Miami etc. Are o colecție muzeală, care-i poartă numele, la Contess Madelaine din New York.

Ajuns în București, în anul 1956 devine membru al Uniunii Artiștilor Plastici, cât și profesor de sculptură și desen, consilier restaurator pentru monumente istorice și de artă. Între 1954 – 1956 lucrează o perioadă și la Iași, ocupându-se cu restaurarea unor monumente istorice locale, cât și din Barlad.

În anul 1992 ia naștere Fundația “Marcel Guguianu”, iar mai târziu , pe 18 Ianuarie 2006, Marcel Guguianu devine membru al Băncii Mondiale, Washington. Ca semn de apreciere, Banca Mondială poartă ca simbol sculptura „Ciocârlia” dăruită de Maestru. Activitatea sa se concretizează în opere de sculptură, ansambluri statuare, busturi de bronz și marmură ale unor scriitori, poeți, savanți, actori, amplasate în parcuri, grădini publice, instituții, teatre și muzee, în orașe din România și din străinătate. Capodoperele lui Marcel Guguianu sunt expuse în colecții particulare și de stat din România, Italia, Canada, Iugoslavia, Danemarca, Olanda, Franta, Germania, Japonia, Grecia, Statele Unite ale Americii, America de Sud etc.

În orașul natal, în anul 2003, ia naștere Complexul Muzeal Marcel Guguianu, în zona centrală a orașului, vis-à-vis de Muzeul “V. Pârvan”, care va adăposti impresionanta sa colecție de 141 de sculpturi din marmură, bronz, teracotă cât și peste 100 de desene.

O personalitate definitorie, G. M. Cantacuzino, îl marchează și devine mentorul lui de viață. După ce cochetează cu meseria de regizor, dirijor, actor, scriitor, maestrul realizează că toate acestea nu îi completează personalitatea - atunci când a pus mâna pe lut și pe daltă - înțelegând să stăruie

lutul, marmura și bronzul până la sfârșitul sfârșitului, lăsând o dâră de lumină pe acest pământ.

*

Așadar, sculptura română a pătruns în Europa și în lume pentru a doua oară, la finele mileniului II, creând un nou canon de frumusețe și o nouă viziune asupra eternului feminin și a condiției cosmice a omului, aceasta datorându-se lui Marcel Guguianu pe care îl sărbătorim acum la vârsta de patriarh.

După cum se știe, acest lucru s-a întâmplat pentru prima oară datorită marelui sculptor Constantin Brâncuși, cel care a înălțat Columna de la Târgu-Jiu lăsând drept moștenire pentru generațiile ce se succed pe lume, gândul că au o datorie de a avea un ideal tot mai înalt și mai măreț, romb, simbolul treptelor către desăvârșire („De aici de pe pământ pleacă gândirea creatoare și se îndreaptă către lumină, către soare. De ce am conceput Columna în romburi? Pentru că nu poți merge în sus lin, în liniște, ci suirea pe trepte pe care le desăvârșim cu munca și energia noastră.

Columna - Târgu Jiu

Aceste trepte prezintă suișuri și coborâșuri! și nu isprăvim niciodată” C. Brâncuși - rombul fiind o funcție magică și evocatoare.

Constantin Brâncuși este cel care a descoperit arta de “a sculpta cu lumină”, adică acea artă de a face volumul plastic să răspundă la mângâierile luminii. Suportând o comparație, Marcel Guguianu a mers cu îndrăzneală pe o cale creatoare și originală, creând forma care are << lumină din interiorul ei>> – are lumină în loc de inimă, după cum este spus în Biblie: la început a fost lumina, lumina a despărțit pământul de ape și a stăpanit asupra haosului.

Multe din sculpturile lui Guguianu amintesc de lumânări arzătoare care, fiecare „are flacăra ei arzătoare”, de obicei o flacăra geometrică, parabolică, dar alte ori congestionându-se în vânt, sau mai delicat, când bântuie numai adieri. Această lumină din interiorul bronzurilor și marmurilor artistului este o lumină lină. Ca să-l înțelegem mai bine pe Guguianu, ar trebui să ne aplecăm asupra versurilor lui Eminescu („Rasai asupra mea, lumină lină”) să ne amintim că Mihai Eminescu a dorit să-și intituleze primul său volum de versuri << Lumină de lună>>.

Îndrăznesc să spun că fără euritmia lui Eminescu nu ar fi fost posibile ritmurile plastice ale lui Guguianu, deși cei doi sunt două genii cu limbaje diferite.

Lumina, care vine din interiorul volumului și a formei lui Guguianu, este și dionisiacă și apolinică. În sculptura lui Guguianu se îmbină armonia, pasiunea liniștită, cu ludicul zburdalnic.

De altfel, într-un studiu anterior al nostru, în cartea << Mărturii despre artă și viață>> despre Maestru, am arătat că în miile sale de desene descoperim un tumult de energie cosmică ce se dezlănțuie pe sine în efluvii, dar efluvii ce se îmbină și se dirijează luând

*M.Eminescu
semnat de
Constantin
Brâncuși - gips*

forma dansului frenetic.

În dans, după cum toți privitorii au trăit, baccanta, sirena, naiada, sânziana sau rusalka se înmlădiază sau devine un titirez ce emană mii de raze luminoase din strălucirea ochilor. Prin lumină, Guguianu a deschis un nou drum în cultură. În oprele sale, Maestrul ne arată că orice creatură, cu atât mai mult izvorul de frumusețe generat de om, trebuie să emane lumină și să-l lumineze pe Creator, pe Dumnezeu (indiferent dacă acest Dumnezeu este cel biblic sau este natura, sau societatea).

Desigur, Guguianu este mai mult dionisiac în grafica sa, dar rămâne predominant apolinic în sculptura sa, fără să renunțe totuși, vreodată, la vreuna din aceste stări de spirit ale sale, după cum niciodată nu a încercat să se rupă de măștrii săi români, sau să ignore influențele străine rodnice cum a fost și a rămas înrăuirea posedatului Auguste Rodin, asupra sa.

*

Am încercat să răspundem în rândurile de mai sus la întrebarea: de ce Guguianu este un mare artist, scoțând în evidență principiul original al creației sale. În lucrarea de față,

vom arăta cum acest principiu a determinat specificul personal și național al cosmicului estetic pe care l-a făurit acest Maestru. Pentru aceasta vom lua în considerare și vom aplica criteriile și orientările la care trebuie să răspundă operele de artă, stabilite de un mare colecționar de artă plastică, un om de mare rafinament și gust, K. H. Zambaccian(1889-1962). Pornim de la acest om remarcabil, și nu de la un critic sau istoric de artă, deoarece colecționarul rupându-și din pâinea sa ca să cumpere o sculptură,

Muzeul Marcel Guguianu

dovedește o iubire reală pentru acea lucrare, o iubire pe care nu o dovedește criticul sau istoricul de artă care fac genoflexiuni apreciative sofisticate și nu cumpără nimic.

Colecționarul de artă este cel care mărturisește temeinicia învățaturii lui Hristos că omul trăiește cu pâine, dar și cu duhul lui Dumnezeu. Ca să nu mai spunem că același colecționar asigură sub existența materială a artistului și faima sa. De aceea, să-l ascultăm pe Zambaccian care, în particular fie spus, nu este doar un colecționar cu intuiții deosebite, ci și un martor pe viu al dezvoltării colosului plastic românesc. Să învățăm din înțelepciunea buzelor, a pielii, a pietrelor prețioase. Căutând izvorul luminii în formă, în volumul plastic, în calmul și eruptivul formei – găsim și aplicând mijloacele tehnice perfecte pentru a manifesta această unitate dintre apolinic și dionisiac – mărturisim gustului său, înțelepciune plătită cu multe sacrificii materiale și sufletești, să întoarcem reflectorul înțelepciunii spre neasemuita operă a lui Guguianu – lumea sculpturală ca și cea grafică - două universuri complementare ce ne redeau femeia ca fiind considerată sursă a cosmicității, explorată cu toate mijloace plastice, o nouă viziune, o nouă filozofie a nudului feminin lăsându-ne meditativi și luminați în suflet – femeia fiind pentru Guguianu - Terra Mater.

«Opera de artă trebuie să aibă un sens, să se supună unei condiții de logică, la care colaborează senzația și judecata, nici una din aceste componente neputându-se substitui în totul celeilalte, fără a știrbi ceva din seninătatea creatoare.

O operă de artă trebuie să tindă la perfecție, ea trebuie să păstreze un echilibru de însușiri din care să rezulte o unitate, la care nu se poate adăuga nimic, fără ca să se descumpănească sau să se clatine logica lucrurilor. » (Cf.: Zambaccian – Pagini despre artă. Culegere de texte și prefață de Marin Mihalache, București, Ed. Meridiane, 1963, p. 222)

LUCIA VALENTINA STANCIU

(1948)

30

terracotta/cuite/teracota

16,5 - 10 - 12

Torso / Torse / Tors
(1948)

31

terracotta/cuite/teracota
15 - 10 - 11,5

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți
*Apostle Andrei / Apötre Andrei /
Apostol Andrei*
(1951)

46

bronze/bronze/bronz
19 - 17,5 - 24

*Apostle Mathias / Apôtre Mathias /
Apostol Mathias
(1951)*

47

bronze/bronze/bronz
24,5 - 14 - 30
